

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት

ዝክረ አግ ZIKRE HIG

Of the Council of the Amhara National Regional State
in the Federal Democratic Republic of Ethiopia

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት
ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

Issued under the auspices of the
Council of the Amhara National
Regional State

✉ 1324
ያንዱ ዋጋ 35 ብር
Unit Price Birr 35

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር 237/2008 ዓ.ም

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለው

የሥነ-ምግባርና

ፀረ ሙስና ኮሚሽን እንደገና ማቋቋሚያ

ኒ መጽ

Content

Proclamation No. 237/2016

The Revised Amhara National Regional State
Ethics and Anti-Corruption Commission Re-
establishment Proclamation

አዋጅ ቁጥር 237/2008 ዓ.ም

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

የተሻሻለው የሥነ-ምግባርና

ፀረ ሙስና ኮሚሽን እንደገና ለማቋቋም

የወጣ አዋጅ

Proclamation No. 237/2016

A Proclamation Issued to Re-establish the
Revised Amhara National Regional State
Ethics and Antic-Corruption Commission

የሥነ-ምግባር ብልሹነትና ሙስና የክልሉን
ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ እድገት ክፉኛ
እንደሚገታ የታመነ በመሆኑ፤

የክልሉን የልማትና የዲሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታ
ለማፋጠንና ቀጣይነቱን ለማረጋገጥ ሙስናንና
ብልሹ አሰራርን መከላከልና መቆጣጠር አስፈላጊ
ሆኖ በመገኘቱ፤

WHERE AS, it belived that corruption and
impropriety strongly hinder the social, economic and
political development of the Region;

WHERE AS, it is found necessary to prevent and
control corruption and impropriety inorder to expedite
the building of the development and democratization
process of the region and to ensure the sustainability
of same;

ይህንኑ ለመከላከል፣ ለመመርመርና አጣርቶ ለፍርድ ለማቅረብ እንዲሁም በህብረተሰቡ ውስጥ መልካም ስነ-ምግባር ይስፋፋ ዘንድ ሙሰኝነትንና የስነ-ምግባር ብልሹነትን መዋጋት እንዲቻል የክልሉ ስነ-ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን የተቋቋመበትን አዋጅ አንዳንድ ድንጋጌዎች በማሻሻል ይበልጥ ግልፅ ማድረግና ሀላፊነቱን በብቃት እንዲወጣ ማስቻል በማስፈለጉ፤

ከዚሁ ጋር በተገናኘ የኮሚሽኑ ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት በአዲስ መልክ ተሻሽለው ከወጡት ሀገር አቀፍ የሙስና ወንጀሎችም ሆነ ከፀረ ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ አዋጆች ጋር በተጣጣመ ሁኔታ መቃኘትና ማስተካከል ተገቢ ሆኖ በመገኘቱ፤

የአማራ ክልል ምክር ቤት በተሻሻለው የብሄራዊ ክልሉ ህገ-መንግስት አንቀጽ /49/ ንዑስ አንቀጽ 3/1/ ድንጋጌ ስር በተሰጠው ስልጣን መሠረት ይህንን አዋጅ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ **ጠቅላላ ድንጋጌዎች**

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የተሻሻለው የሥነ-ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን እንደገና ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 237/2008 ዓ.ም” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

- 1) “የመንግስት መስሪያ ቤት” ማለት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በክልሉ መንግስት በጀት የሚተዳደርና የክልሉ መንግስት ሥራዎች የሚከናወኑበት ማናቸውም መስሪያ ቤት ነው፤
- 2) “የመንግስት የልማት ድርጅት” ማለት በክልሉ መንግስት ባለቤትነት የሚተዳደር ወይም በሙሉ ወይም በከፊል የክልሉ መንግስት የጥቅም ድርሻ ያለበት ማናቸውም የልማት ድርጅት ወይም አክሲዩን ማህበር ነው፤

WHERE AS, it is found necessary to amend and make more clear of some provisions of the Regional Ethics and Anti-Corruption Commission, Establishment Proclamation and to enable same to accomplish effectively of its own responsibility, which is capable of investigating, prosecuting for trial , preventing and checking corruption and impropriety through the promotion of ethical values in the society;

WHERE AS, it is found necessary to see and correct the commission’s particular powers and duties in line with the nationwide corruption offences that have been issued with the new revision manner, as well as, to the Anti-Corruption special procedure and the evidence proclamations;

NOW, THEREFORE, the Council of the Amhara Region, pursuant to the powers vested in it under article /49/, sub-article 3/1/ of the Revised National Regional Constitution, hereby issued this proclamation.

PART ONE **General Provisions**

1.Short Title

This proclamation may be cited as “ the Revised Ethics and Anti-Corruption Commission Re-establishment Proclamation No. 237/2016.”

2. Definition

Unless the context requires otherwise, in this proclamation:

- 1) “**Public Office**” means any office which is fully or partially administered by the Regional State budget and within which activities of the regional state are being carried out;
- 2) “**Public Enterprise**” means any public enterprise or share association , which is administered, or having regional state share benefit fully or partially by the ownership of the Regional State;

- 3) “የመንግስት ሠራተኛ” ማለት በክልሉ መንግስት መስሪያ ቤት ወይም በክልሉ የመንግስት የልማት ድርጅት ውስጥ ተቀጥሮ፣ ተሹሞ፣ ተመድቦ ወይም በህዝብ ተመርጦ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ሥራን የሚያከናውን ማንኛውም ሰው ሲሆን የሥራ አመራር ቦርድ አባላትን ይጨምራል፤
- 4) “ባለስልጣን” የሚለው ቃል ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ /3/ ስር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ርዕሰ መስተዳድሩንና ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩን ጨምሮ የክልሉን መስተዳድር ምክር ቤት አባላት፣ በተመሳሳይ ደረጃ የሚገኙትን የአስፈጻሚ አካላት ሌሎች የበላይ ሀላፊዎችና ምክትሎቻቸው፣ ኮሚሽነሮችንና ምክትል ኮሚሽነሮችን፣ የባለስልጣን መስሪያ ቤት፣ የኤጀንሲ፣ የጽ/ቤት፣ የኢንስቲትዩትና እነዚህን የመሳሰሉትን የሌሎች የክልሉ መንግስት ተቋማት ዋናና ምክትል ስራ አስኪያጆች፣ የመንግስት ልማት ድርጅቶችን ዋናና ምክትል ዳይሬክተሮች፣ አፈ-ጉባኤውንና ምክትል አፈ-ጉባኤውን ጨምሮ በክልሉ ህግ አውጭ ምክር ቤት ውስጥ የየቋሚ ኮሚቴዎች ሰብሳቢዎች ሆነው የሚያገለግሉትን አባላት፣ የክልሉን የተለያዩ ተቋማት በበላይነት እንዲመሩ የተሰየሙትን የስራ አመራር ቦርድ አባላት፣ የክልሉን ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝደንት፣ ምክትል ፕሬዝደንትና ዳኞች፣ የክልሉን ዐቃቢያነ-ህግ፣ በክልሉ ፖሊስም ሆነ በስነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ውስጥ የሚያገለግሉትን ከፍተኛ የወንጀል መከላከልና ምርመራ

- 3) “Public Serevant” means any person that shall perform activities permanently or temporarily, being recruited, appointed, assigned or elected by the public in the regional government office or the regional public enterprise;
- 4) “Authority” means without prejudice to the provision stipulated under sub –article /3/ herein above, shall include the Head of the Region, the Deputy Head of the Region, the Regional Government council members, Executive bodies in a similar positions, other Heads and Deputy Heads, Commissioners and Deputy Commissioners, the General Manager and Deputy Manager of the authority, agency, office, Institute and other similar regional government institutions, General and Deputy General of the public development enterprises, members of each standing committee chairpersons serve in the Regional Legislative Council, including Speaker and Deputy Speaker, the nominated board of management members to direct over different institutions of the Region, President, Vice President and judges of the Regional Supreme Court, Prosecutors of the Region, high criminal prevention and investigation officers that serve in the Regional Police, as well as , the Ethics and Anti-Corruption Commission, other appointees in similar positions, the Regional Auditor General and the Deputy Auditor General, Presidents of the Zone High Court, judges and prosecutors, each zone’s

አፈስሮችና በትዩዩ የሚገኙትን ሌሎች ተሿሚዎች፣ የክልሉን ዋናና ምክትል አዲተሮች፣ የዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንቶችን፣ ዳኞችንና አቃቢያ-ህግን፣ የየዞኑን ዋናና ምክትል አስተዳዳሪዎች እንዲሁም የመምሪያ ሀላፊዎችን፣ የከተማ አስተዳደር ከንቲባዎችን፣ የከንቲባ ኮሚቴ አባላትን፣ የከተማ አገልግሎት ስራ አስኪያጆችንና የእነዚሁ ምክትሎች የሆኑ ሹማምንትን፣ የከተማ ነክ የመጀመሪያ ደረጃና ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤቶች ዳኞችና ፕሬዝደንቶቻቸውን እንዲሁም የወረዳ ዋና አስተዳዳሪዎችን፣ የአስተዳደር ምክር ቤት አባላትንና የወረዳ ፍርድ ቤት ዳኞችን ያጠቃልላል፤

- 5) “ህዝባዊ ድርጅት” ማለት በክልሉ መንግስት ተመዝግበው በማናቸውም አግባብ ከአባላት ወይም ከህዝብ የተሠበሰበ ወይም ለክልሉ ህዝባዊ አገልግሎት ታስቦ የተሰበሰበ ገንዘብ፣ ንብረት ወይም ሌላ ሀብት የሚያስተዳድር አካልንና አግባብነት ያለው የክልል ኩባንያን የሚያካትት የግል ዘርፍ ሲሆን የሚከተሉትን አይጨምርም፡-

ሀ/ የሃይማኖት ተቋማት፤

ለ/ የፓለቲካ ድርጅቶች፤ ወይም

ሐ/ ዕድሮችንና ተመሳሳይ ባህላዊ ወይም ኃይማኖታዊ ይዘት ያላቸውን ሌሎች ማህበራት፡፡

General and Deputy Administrators as well as Heads of the office, mayors of the urban administration, members of the mayor committee, managers of city service office and deputy appointees of same, judges and presidents of the urban first instance and appealing courts, as well as, General Administrators of the woreda, the administrative council members and judges of the woreda court;

- 5) “Public Enterprise” means a private sector that include the body that shall administer the collected money, property or other resource that have been collected from members or public or considered the Regional Public Service by any means, registered by the Regional Government and the appropriate Regional company and shall not include the following:

a/ institutions of religion;

b/ political parties; or

c/ ‘Edirs’ and other associations which have similar traditional or religious content.

6) “የህዝባዊ ድርጅት ሠራተኛ” ማለት በህዝባዊ ድርጅት ውስጥ ተቀጥሮ፣ ተመድቦ ወይም በአባላት ተመርቦ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት የሚሰራ ማንኛውም ሠራተኛ ሲሆን የድርጅቱን መሪ፣ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል፣ የአክሲዮን ማህበር ወይም የበጎ አድራጊነት ድርጅት የሚያደራጅ ሰው ወይም ኮሚቴ ያካትታል፤

7) “የሥነ-ምግባር አውታሮች” ማለት በክልሉ የመንግስት አስተዳደር ውስጥ ምግባራ ብልሹ ባህሪያትን በከፍተኛ ደረጃ ለመቀነስና ሙያዊ ብቃትንና መልካም ስነ ምግባርን ለማበረታታት የሚያገለግሉ ዘዴዎች፣ አካሎች፣ ሥርዓቶች ወይም አስፈላጊ ሙያዎችና የመሳሰሉትን የሚያጠቃልል ነው፤

8) “ከባድ የሥነ-ምግባር ጥሰት” ማለት አግባብ ባለው የሥነ-ምግባር ደንብ መሠረት ከሥራ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት ነው፤

9) “ከባድ የሙስና ወንጀል” ማለት፡-

ሀ/ ከፍተኛ ስትራቴጂዊ ጠቀሜታ ባላቸው የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶች፣ የልማት ድርጅቶች ወይም ህዝባዊ ድርጅቶች ላይ የሚፈፀሙና ከፍተኛ የገንዘብ መጠንን ያካተቱ የሙስና ወንጀሎች፤

ለ/ የክልሉን መንግስት ባለስልጣናት የሚመለከቱ የሙስና ወንጀሎች፤ እና

ሐ/ በክልሉ ህብረተሰብ ኑሮ ላይ ከፍተኛ ጉዳት የሚያደርሱ ወይም ሊያደርሱ የሚችሉ የሙስና ወንጀሎች ናቸው፡፡

6) “Public Enterprise Employee” means any employee that shall work permanently or temporarily, being recruited, assigned or elected with members in the public enterprise, and shall include the enterprise’s leader, member of the directorates board, the share association or a person who shall organize charities or committee;

7) “Ethics Infrastructure” means mechanisms, bodies, procedures or essential skills and the like that serve to reduce substantially unethical conducts and to encourage efficiency and integrity in the public service;

8) “Serious Ethical Violations” means a violation that may dismiss from work pursuant to the appropriate code of Ethics;

9) “Serious Corruption Offence” means:

a/ a corruption offence that shall be executed on the regional government offices, the development enterprises or public enterprises that have a higher strategical benefits and include much more amount of money;

b/ the corruption offences concerning to the regional government officials; and

c/ the corruption offences that shall create or may create a large damage on the livelyhood of the regional society.

10) “**የባንክ ሂሳብ**” ማለት በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ፣ ወርቅና የመሳሰሉት ውድ እቃዎች እንዲሁም አንድ ደንበኛ ከባንኩ ጋር የሚያደርጋቸውን ማናቸውም አይነት ግንኙነቶች ወይም (ትራንዛክሽኖች) የሚያጠቃልል ነው።

11) “**ጠቋሚ**” ማለት ተፈፅሟል ወይም ሊፈፀም ነው ብሎ ያመነውን የሙስና ወንጀል የሚመለከት መረጃ አግባብ ላለው አካል ወይም ለሌላ የፍትህ አካል፣ ለመንግስት መስሪያ ቤት፣ ለመንግስት የልማት ድርጅት ወይም ለህዝባዊ ድርጅት የበላይ ኃላፊ ወይም በህግ ወይም በመመሪያ የሙስና ወንጀል ጥቆማን እንዲቀበል ኃላፊነት ለተሠጠው ሌላ አካል የሚያቀርብ ማንኛውም ሰው ሲሆን ለነዚህ ክፍ ብሎ ለተጠቀሱት አካላት ጥቆማ ባያቀርብም የሙስና ወንጀል የተፈፀመበትን ጉዳይ ኦዲት የሚያደርግ ወይም በኦዲት ተግባሩ ሙስና መፈፀሙን ያጋለጠ ኦዲተርን እና ጥቆማን የሚያጣራ ወይም የሚመረምር ሰውን ይጨምራል።

12) “**የብሄረሰብ ምክር ቤት**” ማለት በክልሉ ህገ መንግስት አንቀጽ /73/ ንዑስ አንቀጽ /2/ ፊደል ተራ ቁጥር /ሀ/ መሠረት የተቋቋሙትን የአዊ፣ የዋግኸምራና የኦሮሞ ብሔረሰብ ምክርቤቶችን የሚገልፅ ሀረግ ነው።

13) “**ሰው**” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሠውነት መብት የተሠጠው አካል ነው።

10) “**Bank Account**” means an account that shall include the receipt money in the bank , gold and similar precious materials, as well as, a client that shall conduct any type of relations or transactions with the bank;

11) “**Blower** ” means any person that shall submit information, concerning to corruption offence, that he considered, has been committed or shall be committed, to the appropriate body or other justice body, public office, public developmental organization or to the head of public enterprise or to other authorized body to receive the corruption offence alleged by law or directives; eventhough not alleged to bodies specified herein above, it shall include aperson who audits a corruption offence being implemented case or auditor, who exposed the corruption executed, with his duties and who shall audit or investigate the alleged case;

12) “**The Nationality Council** “ means referring to nationality councils of Awi, Waghimra and Oromya Zones, which are established pursuiant to Article /73/, sub –article /2/ (a) of the regional constitution;

13) “**person**” means a natural or juridical person.

ክፍል ሁለት
ስለ ኮሚሽኑ እንደገና መቋቋም፣ ዓላማ፣
ሥልጣን፣ አደረጃጀትና
አመራር

3. ስለ መቋቋም

- 1) በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ-ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ከዚህ በኋላ “ኮሚሽኑ” እየተባለ የሚጠራ ራሱን የቻለና ህጋዊ ሰውነት ያለው የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ እንደገና ተቋቁሟል፤
- 2) የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለክልሉ ምክር ቤት ይሆናል።

4. ስለ ኮሚሽኑ የአሠራር ነፃነት

በዚህ አዋጅ አንቀጽ /3/ ንዑስ አንቀጽ /2/ ስር የተደነገገው በ.ኖርም ኮሚሽኑ በሚመረምራቸው ወይም ክስ በሚመሠርትባቸው ወይም አስቀድሞ ክስ በመሠረተባቸው የወንጀል ጉዳዮች ላይ ከማንኛውም ሰው ወይም አካል ጣልቃ ገብነትና አመራር ነፃ ነው።

5. የኮሚሽኑ ዓላማዎች

ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፦

- 1) ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር የሥነ-ምግባር ትምህርትን በክልሉ ውስጥ በማስፋፋት የነቃ፣ መልካም ስነምግባር ያለውና ሙስናን ሊሸከም የማይችል ህብረተሰብ እንዲፈጠር ጥረት ማድረግ፤

PART TWO

Re-establishment, Objectives, Powers, Organization and Leadership of the Commission

3. Establishment

- 1) The Amhara National Regional State Ethics and Anti –Corruption Commission/herein after referred to as” **the commission**” /is hereby established by the proclamation as an autonomous Regional State Office having legal personality;
- 2) The Commission shall be accountable to the Council of the Region.

4. Independancy of the Commission

Notwithstanding the provision stipulated under Article /3/, Sub –article /2/ of this proclamation, the commission is independant from any person or body interference and leadership, on the criminal cases that the commission investigates or charges or charged in advance.

5. Objectives of the Commission

The commission shall have the following objectives, pursuant to this proclamation:

- 1) to strive to create an aware society having ethical values and where corruption shall not condoned by promoting ethics and anti – corruption education of the region, in collaboration with the pertinent bodies of the issue;

- 2) የሙስና ወንጀልንና ምግባረ-ብልሹነትን መከላከልና መዋጋት፤
- 3) የሙስና ወንጀል ተፈፅሞ ሲገኝ ይህንኑ መመርመር፤ ማጣራትና ሙስኞችን ለፍርድ አቅርቦ በማስቀጣት እንዲታረሙ ማድረግ፤
- 4) በክልሉ ውስጥ ሀቀኛና ታማኝ የህዝብ አገልግሎት እንዲሰፍን አስተዋፅኦ ማበርከት፡፡

6. የኮሚሽኑ ዋና መስሪያ ቤት

የኮሚሽኑ ዋና መስሪያ ቤት በባህር ዳር ከተማ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ በሌሎች የክልሉ አካባቢዎች ቅርንጫፍ ወይም ማስተባበሪያ ጽ/ቤቶችን ሊያቋቁም ይችላል፡፡

7. የኮሚሽኑ ስልጣንና ተግባር

ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- 1) በክልሉ የመንግስት መ/ቤቶች፣ በመንግስት የልማት ድርጅቶች ወይም በክልሉ ውስጥ በሚንቀሳቀሱ ህዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ከባድ የሥነ-ምግባር ጥሰት ስለመፈፀሙ ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው የማጣራት፣ የመከታተልና ተገቢው እርምጃ እንዲወሰድ የማድረግ፤
- 2) በሙስና ወንጀሎች አዋጅና በሌሎች ህጎች ውስጥ የተመለከቱት ወንጀሎች በክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶች፣ በልማት ድርጅቶች ወይም በህዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ስለመፈፀማቸው ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው እነዚህን የመመርመር፣ እንዲመረመሩ

- 2) prevent and challenge the corruption crime and impropriety;
- 3) investigate corruprion offences, check and make corrupted persons to be punished and corrected by bringing them to justice, if there is a corruption offence;
- 4) contribute to the genuine and honest public service prevails in the Region.

6. Head Office of the Commission

The Commission shall have its Head Office in Bahir Dar and may have branch or coordinating offices in other areas of the Region, as deemed as necessary.

7. Powers and Duties of the Commission

The commission shall have the following particular powers and dities:

- 1) investigate or cause the investigation of any complaints of alleged or suspected serious breaches of ethics in the regional government offices , public development enterprises or public organizations work in the region, follow up and cause to take proper measures thereof;
- 2) investigate or cause the investigation of any alleged or suspected corruption offences specified in the corruption offences proclamation and in other laws, were they are committed in public offices, development enterprises or public organizations; prosecute in same;

- 3) በዚህ አዋጅና በፌዴራል መንግስት አዋጅ ቁጥር 434/1997 ዓ.ም /እንደተሻሻለ/ በተለያዩ አንቀጾች የተደነገጉት ወንጀሎች ከኮሚሽኑ ሥልጣንና ተግባራት አንፃር የሙስና ወንጀል ምርመራን፣ ክስንና የፍርድ ሂደትን ከማደናቀፍ ጋር የተያያዙ ወንጀሎችና በሌሎች ህጎች የተደነገጉ ወንጀሎች በማንኛውም ሠው ስለመፈፀማቸው ጥቆማ ሲደርሠው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው የመመርመርና የመክሰስ፣ እንዲመረመሩ ወይም ክስ እንዲቀርብባቸው የማድረግ፤
- 4) የሙስና ወንጀሎችን በመመርመሩ ሂደት በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ስርዓትና በፀረ ሙስና ልዩ የስነ-ስርዓት ህግጋት ድንጋጌዎች መሠረት ማናቸውንም የስራ ቦታ፣ ተሽከርካሪ ወይም ሌላ ንብረት እንደተገቢነቱ የመፈተሽ፣ የመበርበር ወይም የመያዝ፤
- 5) በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ህግና በፀረ ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ህግ መሠረት በሙስና ወንጀል የተጠረጠሩ ሠዎችን የመያዝ፣ በዋስትና የመልቀቅና የተጠርጣሪዎችን የጣት አሻራና ፎቶግራፍ የመውሰድ፤
- 6) ለወንጀል ምርመራ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ማንኛውንም ሠው በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ህግና በሌሎች ህጎች መሠረት አስቀርቦ የመጠየቅ፣ ቃሉን የመቀበልና ከማንኛውም ሠው፣ መስሪያ ቤት ወይም ድርጅት በኩል ማስረጃ እንዲቀርብለት የማዘዝ፤

- 3) to investigate and prosecute or cause the investigation and the prosecution of any alleged or suspected corruption offences investigation, prosecution and the related offences that obstacle the court process and the stipulated offences by other laws, with regard to the commission powers and duties of the stipulated offences with various Articles of this proclamation and the revised federal government proclamation No. 434/2005;
- 4) to inspect, search or seize , as may be appropriate any working place, vehicle or other property in accordance with the criminal procedure code and the provisions of Anti-corruption special procedure laws, during the process of investigating of offences related with corruption;
- 5) to arrest persons suspected of corruption offences, release on bail and take finger prints and photographs of same, pursuant to the criminal procedure code and the anti-corruption special procedure and rules of evidence law;
- 6) to summon , interrogate and receive the testimony of any person and order the presentation of an evidence from any person, office or enterprise in accordance with the criminal procedure code and other laws, where it is found necessary for investigation;

- 7) ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘና በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ ለመኖሩ በቂ ማስረጃ ወይም ጥርጣሬ ያለው እንደሆነ በማናቸውም ባንክ የሚገኝ የተጠርጣሪዎች የባንክ ሒሳብ በኮሚሽነሩ ትዕዛዝ እንዲመረመርና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲከበር የማድረግ፤
- 8) በክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶች፣ በልማት ድርጅቶች ወይም በህዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ለሙስና ወይም ለብልሹ አሠራር የተጋለጡ የአሠራር ሥርዓቶችን በማጥናት ወይም እንዲጠኑ በማድረግ፣ እንዲሻሻሉ የማማከር፣ የማሳሰብ፣ ስለመሻሻላቸው በቅርብ የመከታተል ወይም ስለዚህ ጉዳይ በሌሎች ሠዎች ሲጠየቅ ተመሳሳይ የምክር አገልግሎትና ድጋፍ የመስጠት፤
- 9) የየርከኑን የክልሉ መንግስት ባለሥልጣናትና በህግ ሀብቶቻቸውንና የገንዘብ ጥቅሞቻቸውን እንዲያስመዘግቡ ግዴታ የተጣለባቸውን ሌሎች የመንግስት ሠራተኞች ሀብትና የገንዘብ ጥቅሞች መዝግቦ የመያዝ ወይም ተመዝግበው እንዲያዙ የማድረግ፤
- 10) ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ በምርመራ ላይ የሚገኙ ሠዎች ሀብት እንዳይንቀሳቀስ በፍርድ ቤት ትእዛዝ የማሳገድ፣ በሙስና ወንጀል የተገኘ መሆኑ የተረጋገጠ ሆኖ ሲገኝ ወይም ይኸው ባይረጋገጥም በሙስና ወንጀል ከተገኘው ጥቅም ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ማናቸውም ንብረት ወይም ሀብት በፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲወረስ ወይም በሀራጅ ተሽሎ ወይም ሳይሸጥ ለክልሉ መንግስት ገቢ እንዲሆን የማድረግ፤

- 7) to investigate with the order of the commissioner any book account of suspected persons where there is evidence or reasonable suspicion in connection with corruption and for there is money deposited in any bank; and cause the attachment, with court order, of same where necessary;
- 8) to advise the corruption or impropriety procedures to revised by studying or cause studying, to remind and follow up their ammendment, in the regional government offices, developmental organizations or public enterprises, or advise or assist on same, upon request, any other persons;
- 9) to register or caus the registration of the assets and financial interests of the regional public officials in different levels and other public servants as specified by law;
- 10) to freeze by court order the assets of persons who may be under investigation for corruption; and cause through court order, the forfeiture of any assets and wealth obtained in connection with corruption offences or where it is found proportional the benefit come from corruption offence not ensured to be returned to the regional government or dispose same by or without public auction;

- 11) የፀረ ሙስና ህግጋትና የስነ-ምግባር ደንቦች በክልሉ ውስጥ መከበራቸውን የመከታተልና የማረጋገጥ፣ ስለአፈፃፀማቸውም የምክር አገልግሎት የመስጠት፤
- 12) ሥነ-ምግባርና ሙስናን በተመለከተ ጥናትና ምርምሮችን የማካሄድ፣ ተመሳሳይ ሥራዎችን የመደገፍና ዓላማዎችን ለማራመድ የሚረዱ ሪፖርቶችንና ቴክኒካዊ ጥናቶችን አሳትሞ ለህብረተሠቡ የማሠራጨት፤
- 13) የሥነ-ምግባር ደንቦች ተጥስው ሲገኙ የሚወሰዱት እርምጃዎች ከተፈፀሙት ጥፋቶች ጋር የተጣጣሙ ወይም የተመጣጠኑ እንዲሆኑ ሌሎች አግባብነት ያላቸውን የሥነ-ምግባር አውታሮች የማስተባበር፤
- 14) ስለሙስና ጉድነት የምልዓተ-ህዝቡ ንቃተ-ህሊና እንዲጎለብት የተለያዩ ዘዴዎችን ተጠቅሞ በማስተማርና በህብረተሰቡ ውስጥ መልካም ሥነ-ምግባር እንዲስፋፋ በማድረግ ሙስናንና ምግባረ-በልሹነትን የመዋጋት፤
- 15) የህግ አውጭና የዳኝነት አካላቱን ሳይጨምር ለክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶች እና የልማት ድርጅቶች ወይም በክልሉ ውስጥ በሚንቀሳቀሱ ህዝባዊ ድርጅቶች የሚያገለግሉ ረቂቅ የሥነ-ምግባር ደንቦችን ማዘጋጀት ወይም መዘጋጀታቸውን የማረጋገጥና አፈፃፀማቸውን በቅርብ የመከታተል፣ ከህግ አውጭና ከዳኝነት አካላቱ በኩል ጥያቄዎች ሲቀርቡለት ደግሞ በሥነ-ምግባር ደንቦች ዝግጅት ረገድ የምክር አገልግሎት የመስጠት፣ የመደገፍ፤

- 11) to follow up and ensure the enforcement of anti-corruption laws and codes of ethics in the region, and give advice in the implementation of same;
- 12) to undertake research on ethics and corruption, give support to similar activities and publish reports and technical studies to further the objective of the commission;
- 13) to coordinate other ethical infrastructures to ensure that ethical codes and measures to be taken against ethical breaches;
- 14) to combat corruption and impropriety by creating awareness through educating the entire public using different methods about the effect of corruption and the promotion of ethics in public service and in society;
- 15) apart from legislative and judicial bodies , repare codes of ethics for the regional government offices , developmental organizations or public enterprises in the region, ensure the preparation of same and follow up closely their implementation; provide, upon request, advice to legislative and judicial bodies in preparing draft codes of ethics ;

- 16) አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር ለሙስና ወንጀል ጠቋሚዎችና ለምስክሮች የአካልና የሥራ ዋስትና ጥበቃ የሚሰጥበትን ሁኔታ ማመቻቸት፤ በህግ በሚወሰነው መሠረት ጥበቃ የመስጠት፤
- 17) ሙስናን በመታገልና በመከላከል ረገድ ውጤት ያስገኙ ሰዎችን አወዳድሮ ለሽልማት የሚበቁበትን ሥርዓትና መለኪያ የመዘርጋትና ተግባራዊ የማድረግ፤
- 18) የሙስና ወንጀል ምርመራና ክስን እንዲሁም በክርክር ሂደት ያለን የሙስና ወንጀል ክስ በህግ መሠረት የማንሣት፤
- 19) በወንጀሉ የተገኘውን ጥቅም በማስመለስ የሙስና ወንጀል ክስ የተመሠረተባቸው ወይም በምርመራ ላይ ያሉ የሙስና ወንጀሎች ክስ በመለስ እንዲቋጩ የማድረግ፤
- 20) በክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች ውስጥ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች እንዲቋቋሙና እንዲደራጁ ተፈላጊውን ድጋፍ የመስጠት፤
- 21) አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር የሥነ-ምግባር አውታሮችን የማቀናጀትና ለዚሁ አላማ መሳካት አስፈላጊነት ያላቸው የፀረ ሙስና አደረጃጀቶች እንዲቋቋሙ የማድረግ፤
- 22) ተመሳሳይ ዓላማዎች ካሏቸው ክልላዊና አገራዊ አካላት ጋር የስራ ግንኙነቶችን የመፍጠርና ትብብር የማድረግ፤
- 23) የመመርመርና የመክሰስ ስልጣንን እንደአስፈላጊነቱ በክልሉ ውስጥ ወንጀልን የመመርመርና የመክሰስ ስልጣን ላላቸው አካላት በውክልና የመሥጠትና አፈፃፀሙን የመከታተል፤

- 16) to facilitate condition of physical and job security protection to whistle blowers and witnesses in collaboration with the pertinent bodies; and give a protection service determined with law;
- 17) to establish and implement procedures and standards for the selection of awards, upon competition of persons, who are successful in fighting and preventing corruption;
- 18) to revoke the corruption offence investigation and charge , as well as, the corruption offence prosecution in pending with law;
- 19) to return back benefits found from the offence, and terminate same apart from charges of those who are in charge of corruption offence or pending with corruption offences;
- 20) to render appropriate support for the establishment and organization of the ethics follow up departments in the regional government offices and development enterprises;
- 21) to intergtate the ethics infrasturctures and establish the necessary anti-corruption organizations to fullfil its own objective in collaboration with the appropriate bodies;
- 22) Liaise of works and cooperate with regional and national bodies with similar objectives;
- 23) to render with delegation the powers of investigation and charge and follow up in same to bodies that have investigation and charges powers in the region , as deemed as necessary;

- 24) ለቅርንጫፍና ለማስተባበሪያ ጽ/ቤቶች የሥራ ዝርዝር የማዘጋጀትና አፈፃፀማቸውን የመከታተል፤
- 25) የንብረት ባለቤት የመሆን፣ ውል የመዋዋልና በስሙ የመክሰስም ሆነ የመከሰስ፤
- 26) ዓላማዎቹን ከግብ ለማድረስ የሚረዱ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን የማከናወን፡፡

8. ድርጅታዊ አቋም

ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል፡-

- 1) በርዕሰ መስተዳድሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት የሚሾሙ ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር ፤
- 2) ለሥራው የሚያስፈልጉ ሌሎች የበታች ስራ ሀላፊዎች፣ ሙያተኞችና የስራ ክፍሎች፡፡

9. ስለ ኮሚሽኑ ዐቃቤያነ-ህግና መርማሪ አፈሰሮች

የኮሚሽኑ ዐቃቤያነ-ህግና የወንጀል መርማሪ አፈሰሮች ሙያዊ ነፃነታቸውን የሚያስከብር አደረጃጀትና አሰራር ይኖራቸዋል፡፡ ዝርዝሩ ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም በሚወጣ ደንብ ይደነገጋል፡፡

10. የኮሚሽነሩ ሥልጣንና ተግባር

- 1) ኮሚሽነሩ ተጠሪነቱ ለርዕሰ መስተዳድሩ ሆኖ በዚህ አዋጅ አንቀጽ /7/ ስር ለኮሚሽኑ የተሰጡትን ስልጣንና ተግባራት በስራ ላይ ያውላል፤
- 2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ አጠቃላይ ድንጋጌ እንተጠበቀ ሆኖ ኮሚሽነሩ ከዚህ በታች የተመለከቱት ዝርዝር ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- 24) to prepare job description for branch and coordinating offices and follow up the implementation of same;
- 25) to own property, enter in to contract, to sue and be sued in its own name;
- 26) to perform such other related duties necessary for the attainment of its objectives.

8. Organizational Structure

The commission shall have the following bodies pursuant to this proclamation:

- 1) a commissioner and a deputy commissioner appointed by the council of the region proposed with the Head of the Region;
- 2) other subordinate heads, professionals and departments necessary for works.

9. Prosecutors and Investigative Officers of the Commission

Prosecutors and investigative officers shall have organization and procedure that cause a respectation of their professional independence.

10. Powers and Duties of the Commissioner

- 1) The commissioner, being accountable to the Head of the Region, shall implement powers and duties endered to the commission under Article/7/ of this proclamation ;
- 2) Without prejudice to the generality provision of sub-article /1/ of this Article, the commissioner shall have the following particular powers and duties stipulated herein under;

ሀ/ የኮሚሽኑ ዋና ሥራ አስፈጻሚ በመሆን የኮሚሽኑን ስራዎች በበላይነት ይመራል፤ ያስተባብራል፤

ለ/ የዐቃቢያነት-ህግና የመርማሪ ኦፊሰሮች አደረጃጀት አሰራር እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉን ሲቪል ሰርቪስ ህግ አጠቃላይ መርሆዎች መነሻ በማድረግ በሚወጡት ደንቦችና መመሪያዎች መሠረት የኮሚሽኑን ድጋፍ ሰጭ ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል፤ ያሠናብታል፤

ሐ/ የኮሚሽኑን አመታዊ የሥራ ፕሮግራምና በጀት ረቂቆች ያዘጋጃል፤ ሲፈቀድም በስራ ላይ ያውላል፤

መ/ ለኮሚሽኑ በተፈቀደለት በጀትና የስራ ፕሮግራም መሠረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል፤

ሠ/ የኮሚሽኑ መርማሪ ኦፊሰሮችና ዐቃቢያነት-ህግ በሙስና ወንጀል የተጠረጠሩ ሰዎችን በህግ መሠረት ለመመርመር፤ ለመያዝ፤ ለመክሰስ እንዲሁም ከክስ በመለስ ጉዳዮችን እንዲቋጩ ትእዛዝ ሊሰጥ ይችላል፤

ረ/ ምርመራው በመካሄድ ወይም በክርክር ላይ ባለ በማናቸውም ጉዳይ አግባብ ሆኖ በተገኘ ጊዜ የማንኛውም ሠው የባንክ ሂሳብ እንዲፈተሽና ተፈላጊው መረጃ እንዲሰበሰብ ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል፤

ሰ/ የኮሚሽኑን ጠቅላላ የአሠራር ሂደት፤ የሥራ ግምገማ ውጤትና አስተያየት አስመልክቶ ለክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ወቅታዊ ሪፖርቶችን ያቀርባል፤

ሸ/ ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚያደርጋቸው ግንኙነቶች ኮሚሽኑን ይወክላል፤

a/ direct over and coordinate the works of the commission, being the chief executive body of the commission;

b/ without prejudice to the prosecuter law and the investigative officer s'organization and procedure, employ, administer and dismiss supporting staffs of the commission, in accordance with regulations and directives to be issued based on the general principles of the regional civil service law;

c/ prepare the annual work program and budget drafts of the commission and implement same upon approval;

d/ effect expenditure based on the approved budget and program of the commission;

e/ the Commission invstigative officers and prosecutors may order to investigate, arrest, charge, as well as, to be solved apart from charged cases of persons suspected with corruption offence in accordance with law;

f/ may order any person's bank account to be searched and obtained the appropriate evidence, where it is found necessary on any case, that the investigation is conducted or in pending cases;

g/ submit periodical report to the Head of the Regional Government, concerning to the outcome and recommendation of the entire performance process of the commission;

h/ represent the commission in its all relations with third parties;

ቀ/ ለኮሚሽኑ ሥራ ቅልጥፍና ባስፈለገ መጠን ሥልጣንና ተግባሩን በከፊል ለኮሚሽኑ ኃላፊዎችና ሠራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል።

11. ስለ ኮሚሽነሩ የአገልግሎት ዘመንና ከሀላፊነት ስለመነሣት

1) የኮሚሽነሩ የአገልግሎት ዘመን ስድስት ዓመት ይሆናል፤ ሆኖም ርዕሰ መስተዳድሩ ሲያምንበትና ጥያቄው በክልሉ ምክር ቤት ተቀባይነት ሲያገኝ በድጋሚ ሊሾም ይችላል፤

2) ኮሚሽነሩ የአገልግሎት ዘመኑ ከማለቁ በፊት ከዚህ በታች በተመለከቱት ምክንያቶች ካልሆነ በስተቀር ከሀላፊነቱ ሊነሳ አይችልም፡-

ሀ/ በወንጀል ተከሶ ሥልጣን ባለው ፍ/ቤት ጥፋተኛ መሆኑ ሲረጋገጥና በሥራው ለመቀጠል የማያስችለው መሆኑ በሺሚው አካል ሲታመንበት፤

ለ/ በጤና ጉድለት ምክንያት ተግባሩን በተገቢው ሁኔታ ማከናወን ሲሣነው፤

ሐ/ ሥራውን በሀቀኝነት፣ በትጋትና በታታሪነት መወጣት አለመቻሉ ሲታመን፤

መ/ ስራውን በገዛ ፈቃዱ ለመልቀቅ ሲወስንና ጥያቄ ሲያቀርብ፡፡

ሠ/ ለሌላ ከፍተኛ ሃላፊነት ሲሾም

12. ስለ ምክትል ኮሚሽነሩ ሥልጣንና ተግባር

ምክትል ኮሚሽነሩ ተጠሪነቱ ለኮሚሽነሩ ሆኖ ፡-

1) በኮሚሽነሩ ተለይተው የሚሠጡትን ተግባራት ያከናውናል፤

2) ኮሚሽነሩ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜና ሁኔታ

i/ the commissioner may delegate part of his powers and duties to other officials and employees of the commission to the extent necessary for the effectiveness and efficiency of the commission.

11. Terem of Service and Removal from Office of the Commissioner

1) The term of service of the commissioner shall be six years; he may, however, be reappointed upon the conviction of the Head of the Region, and where the request is accepted by the Council of the Region;

2) The commissioner shall not be removed from his responsibility before his term of service, unless reasons specified herein under otherwise:

a/ when he is charged and found guilty of an offence by the court of law and such offence is believed by the authorizing body it does not allow him to stay on his job;

b/ when he can no longer carry out his responsibilities on account of health problem;

c/ when it is believed that he is unable to discharge his task with honesty, encouragement and initiation;

d/ when he determines to release and submit a request;

e/ when he is appointed for other higher responsibility.

12. Powers and Duties of the Deputy Commissioner

The deputy commissioner, being accountable to the commissioner, shall:

1) carry out tasks that shall be rendered isolating with the commissioner;

2) act on behalf of the commissioner in his absence or under time and circumstance when he is unable to perform his normal duties .

13. ስለ ምክትል ኮሚሽነሩ የአገልግሎት ዘመንና

ከሀላፊነት መነሣት

የምክትል ኮሚሽነሩን የሥራ ዘመንና ከሀላፊነት መነሣት አስመልክቶ በዚህ አዋጅ አንቀጽ /11/ ስር የተደነገገው በተመሳሳይ ተፈጻሚ ይሆናል።

14. ስለ ኮሚሽኑ ሠራተኞች ቅጥርና አስተዳደር

1) ኮሚሽነሩ በዚህ አዋጅ በኮሚሽኑ የተሰጡትን ስልጣንና ተግባራት ለማከናወን በሚያስፈልግ መጠን ችሎታንና መልካም ሥነ-ምግባርን መሠረት አድርጎ ሠራተኞችን ይቀጥራል፤

2) የኮሚሽኑ ሰራተኞች ቅጥርና አስተዳደር በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን ድንጋጌዎችና የክልሉን ሲቪል ሰርቪስ ህግ አጠቃላይ መርሆዎች መሠረት በማድረግ በሚወጣ ደንብ የሚወሰን ይሆናል።

15. ስለ ኮሚሽኑ ሠራተኞች መብት

1) ማንኛውም የኮሚሽኑ ሠራተኛ በክልሉ መንግስት በሚፀድቅ የደመወዝ ስኬል መሠረት ደመወዝ ያገኛል፤

2) የማንኛውም ሠራተኛ ደመወዝ ፦

ሀ/ በሠራተኛው ስምምነት፤

ለ/ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ፤

ሐ/ በህግ በተደነገገው መሠረት ካልሆነ በስተቀር ሊያዝ ወይም ሊቆረጥ አይችልም።

3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ ፊደል ተራ ቁጥር /ለ/ እና /ሐ/ መሠረት ከሠራተኛው ደመወዝ በየወሩ የሚቆረጠው ከደመወዙ አንድ ሦስተኛ ሊበልጥ አይችልም፤

4) ማንኛውም የኮሚሽኑ ቋሚ ሠራተኛ በጡረታ ህግ መሠረት የጡረታ መብት ይኖረዋል፤

13. Term of Service and Removal from Service of the Deputy Commissioner

The provision stipulated under Article /11/ of this proclamation concerning term of service and removal from service of the commissioner shall also be applicable similarly to the deputy commissioner.

14. Recruitment and Administration of Employees of the Commission

1) The commissioner may recruit such employees, on merit and integrity, to the extent required necessary for the performance of powers and duties of the commission under this proclamation;

2) Recruitment and administration of the commission's employees shall be determined with the issued regulation, pursuant to the provisions of this proclamation and the regional civil service law of the general principles.

15. Rights of Employees of the Commission

1) Any employee of the commission is entitled to a salary in accordance with the salary scale approved by the regional government;

2) The salary of any employee may not be attached or deducted except in accordance with,
a. the consent of the employee, or
b/ court order, or
c/ provisions of the law.

3) The amount deductible in accordance with sub-article /2/ (b) and (c) this Article may not exceed one third of the salary of the employee;

4) Any Permanent employee of the commission is entitled to a pension in accordance with the pension law;

5) የትኛውም የኮሚሽኑ ሠራተኛ፡-

ሀ/ ስራውን በተገቢው መንገድ በመወጣት ላይ እያለ ከስራው ጋር በተያያዘ ለሚደርስበት ተጠያቂነት በመስሪያ ቤቱ ወጪ ድጋፍና የጥብቅና አገልግሎት ያገኛል። ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፤

ለ/ በማናቸውም አጋጣሚ የበላይ ኃላፊዎችን ባግባቡ የመጠየቅ፣ ስህተት ሲያይ የመጠቀም፣ በውይይት ችግሮችን የመፍታት እንዲሁም የሥልጣን ተዋረድን ጠብቆ አቤቱታ ማቅረብ ይችላል፤

ሐ/ በሚተላለፍበት ውሳኔ ቅር ከተሰኘ ይግባኝ የማቅረብ መብት ይኖረዋል፤

6) ከሥራው ጋር ተያይዞ በሚደርስበት ጉዳት ምክንያት ዘላቂ ሙሉ ወይም ከፊል የመስራት ችሎታውን ያጣ የኮሚሽኑ ሠራተኛ አግባብ ባለው የጡረታ ህግ የተረጋገጠለት መብት ይከበርለታል። ሠራተኛው ጊዜያዊ የመንግስት ሠራተኛ ሆኖ ዘላቂ ሙሉ የመስራት ችሎታውን ያጣ ከሆነ የሚከፈለው የጉዳት ካሳ መጠን የአንድ አመት ደመወዙ በአምስት ተባዝቶ የሚገኘው መጠን ይሆናል፤

7) ጊዜያዊ ሠራተኛ ሆኖ የደረሰበት ጉዳት ዘላቂ ከፊል የመስራት ችሎታ ማጣት የሆነ እንደሆነ የሚከፈለው የጉዳት ካሳ መጠን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /6/ በተመለከተው ክፍያ መጠን ላይ የተመሠረተ ሆኖ ከመስራት ችሎታ ማጣቱ ደረጃ ጋር ተመጣጣኝ ይሆናል፤

5) Any employee of the commission shall:

a/ be provided with attorney service at the expense of the commission for any liability incurred related with his work while executing his duties properly. Particular implementation of same shall be determined by the administrative regulation;

b/ may have the right to appropriately question superiors under any circumstances; inform mistakes, resolve problems through discussion, as well as, lodge complaints following the chains of command;

c/ shall have the right to appeal where he complains with the decision.

6) be entitled to benefits provided in the relevant pension law for payment, total or partial disability sustained in relation to his duties . Where the employee who has sustained permanent total disability is a temporary employee, he shall be entitled to compensation amount to five times of his annual salary;

7) receive an amount of compensation to be calculated on the basis of the sum referred to in sub-article /6/ of this Article, and proportional to the degree of disability, where he is a temporary employee and the disability he sustained is permanent partial;

8) ጉዳቱ በሰራተኛው ላይ ከባድ የአካል ወይም የመልክ መበላሸትን ያስከተለበት ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የመስራት ችሎታ ማጣትን ባያስከትልም ለዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች አፈፃፀም እንደዘላቂ ከፊል የመስራት ችሎታ ማጣት ይቆጠራል።

ክፍል ሦስት **ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

16. ስለ በጀት

የክልሉ መንግስት የኮሚሽኑን በጀት ይመድባል። ይኸውም በኮሚሽኑ አመታዊ የሥራ ዕቅድ መሠረት ተዘርዝሮ የሚቀርብና የሚፈቀድ ይሆናል።

17. የሂሳብ መዛግብት

- 1) ኮሚሽኑ የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛግብትን ይይዛል፤
- 2) የኮሚሽኑ የሂሳብ መዛግብትና ገንዘብም ሆነ ንብረት ነክ ሰነዶች በክልሉ ዋና ኦዲተር መስሪያ ቤት በየጊዜው ይመረመራሉ።

18. ስለ ኮሚሽኑ የፓሊስነትና የዐቃቤ ህግነት ሥልጣን

ስለ መመርመርና ስለመክሰስ በሀገሪቱ የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ህግና በሌሎች ህጎች ለፓሊስና ለዐቃቤ ህግ የተሠጠው ስልጣን በዚህ አዋጅ ውስጥ የተሸፈኑትን ጉዳዮች በሚመለከት ወደ ኮሚሽኑ ተላልፏል።

19. ስለ ሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች

- 1) በየደረጃው በሚገኙ የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤቶች ወይም የልማት ድርጅቶች ውስጥ የሥነ ምግባር እንቅስቃሴዎችን የሚያስተባብሩና የየመስሪያቤቶችን ወይም የልማት ድርጅቶችን የበላይ ኃላፊዎች የሚያማክሩ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች ይቋቋማሉ፤

8) Where the injury he sustained causes serious physical damage or deformity although not resulting in disability, it shall be considered permanent partial disability for the purpose of this Article.

PART THREE **MISCELLANEOUS PROVISIONS**

16. Budget

The Regional Government shall allocate the budget of the commission. It shall further be appointed and approved in accordance with the annual work plan of the commission.

17. Book of Accounts

1. The commission shall keep complete and accurate books of accounts;
2. Books of accounts and financial, as well as, property related documents of the commission shall be frequently audited by the office of the Regional Auditor General.

18. The Police and Prosecution Power of the Commission

The investigation and prosecution powers of the police and public prosecutor specified under the criminal procedure code of the country and other laws are hereby passed to the commission with regard to matters covered in this proclamation.

19. Ethics Liaison Units

- 1) There shall be established Ethics Liaison Units at every level of the public officers of the Region or public enterprise the duty of which shall be to coordinate ethical issues or public enterprises.

- 2) እያንዳንዱ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ተጠሪነቱ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ሀላፊ ሆኖ ከኮሚሽኑ ጋር የሥራ ትብብር ይኖረዋል፤
- 3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ እና /2/ ስር የተደነገገው ቢኖርም ኮሚሽኑ በክልሉ የመንግስት መስሪያ ቤቶች ወይም የልማት ድርጅቶች ውስጥ ከሥራው ጋር ተዛማጅነት ያለው አካል መኖሩን ሲያምንበት እንደአስፈላጊነቱ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል አድርጎ ሊጠቀምበት ይችላል፤
- 4) እያንዳንዱን የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ኃላፊ ወይም ሠራተኛ የመስሪያ ቤቱ ወይም ድርጅቱ የበላይ ኃላፊ በቅጥር፣ በእድገት ወይም በዝውውር ይመድባል፤ ለስራ መደቡ የሚያስፈልገውን የትምህርት እና የሥራ ልምድ እንዲሁም የሥነ-ምግባር ሁኔታ በሚመለከት ከኮሚሽኑ ጋር በመመካከር ይወስናል፤
- 5) የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች ከኮሚሽኑ ጋር የሚኖራቸው የሥራ ግንኙነት ይህንን አዋጅ ለማስፈጸም በሚወጣ ደንብ ይወስናል፡፡

20. የሙስና ወንጀሎችን የማሳወቅና

የመተባበር ግዴታ

- 1) ማንኛውም ሠው ከኮሚሽኑ ሥልጣንና ተግባራት ጋር በተያያዘ ጥያቄ ሲቀርብለት የመተባበርና ተፈላጊውን ድጋፍ የመስጠት ግዴታ አለበት፡፡ በተለይም አግባብነት ያላቸው የመንግስት መስሪያ ቤቶች፣ የልማት ድርጅቶች ወይም ህዝባዊ ድርጅቶች ኮሚሽኑ ለሚያቀርባቸው የሙያ ድጋፍ ጥያቄዎች አፋጣኝ ምላሽ ወይም ማብራሪያ የመስጠት ሀላፊነት አለባቸው፤

- 2) The liaison unit shall be accountable to the office or to the head of the enterprise, and it may cooperate with the commission concerning to its activities;
- 3) Notwithstanding to the provisions of sub-article /1/ and /2/ this Article, the commission presuming that there is a body relevant to its activity in the regional public offices or enterprises may use this body as ethics liaison units ,as deemed as necessary;
- 4) Every liaison unit's head or employee may be assigned by the head of the concerned public office or public enterprise through employment, promotion or transfer; the qualification, work experience and ethical standards required for the post may be determined in consultation with the commission;
- 5) The liaison units' work relation with the commission shall be determined by regulation to be issued for the implementation of this proclamation.

20. Duty to Inform and Cooperate of the Corruption Offences

- 1) Any person is duty bound to cooperate and render support whenever cooperation and assistance is required by the commission in connection with its powers and duties. In particular the appropriate public offices, developmental organizations or public enterprises a responsibility to give prompt response or elaboration to the professional support requests submitted with the commission;

- 2) የትኛውም የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤት፣ የልማት ድርጅት ወይም ህዝባዊ ድርጅት በራሱ የሚወስደው የአስተዳደር ወይም የዲስፕሊን እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ ከባድ የሥነ ምግባር ጥሰት ወይም የሙስና ወንጀል የተፈፀመ ስለመሆኑ በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው ወዲያውኑ ለኮሚሽኑ ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለበት፤
- 3) ማንኛውም የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤት፣ የልማት ድርጅት ወይም ህዝባዊ ድርጅት፣ ባለስልጣን ወይም ሰራተኛ በመስሪያ ቤቱ ወይም በድርጅቱ ውስጥ ሙስና ተፈፅሟል ወይም ሊፈፀም በዝግጅት ላይ ነው ብሎ በሚጠራጠርበት ጊዜ ለኮሚሽኑ ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤
- 4) በዚህ አዋጅ መሠረት የሙስና ወንጀሎችን ለመመርመር ሥልጣን የተሰጠው የትኛውም አካል በማንኛውም ጊዜ በክልልም ሆነ በፌደራል የመንግስት መስሪያ ቤቶች፣ የልማት ድርጅቶች እንዲሁም በህዝባዊ ድርጅቶች በመገኘት ለምርመራ ስራው አግባብነት ያላቸውን መረጃዎች እንዲሰጠው ወይም እንዲመለከት መጠየቅ ይችላል። በማንኛውም የክልልም ሆነ የፌደራል መንግስት መስሪያ ቤት፣ የልማት ድርጅት ወይም የህዝባዊ ድርጅት ያለ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ የሙስና ወንጀልን ለመመርመር ስልጣን ባለው አካል ሲጠየቅ አስፈላጊውን መረጃ የማሳየት ወይም የማቅረብ ግዴታ አለበት።

2) Any Regional public office, developmental organization or public enterprise shall, without prejudice to administrative or disciplinary measures they take, has a duty to report immediately to the commission or to the body that has vested in power to investigate the serious ethical violations or corruption offences forthwith;

3) Any Regional public office, developmental organization or public enterprise, public official or public employee in a public office or public enterprise shall report to the commission or body vested in power, where there is suspicion that corruption offences are committed or to be committed;

4) Any body who has been rendered the power to investigate corruption offences may require the production or examination of relevant documents or information from any regional, as well as, federal public offices, developmental organizations, as well as, public enterprises. Any public official or public employee in a public office, developmental organization or public enterprise of a regional or federal government shall show or deliver relevant documents or information when required by any body who has the power to investigate corruption offences.

21. ቅጣት

በሌላ ህግ የበለጠ የሚያሥቀጣ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር፡-

- 1) ማንኛውም ሠው ለኮሚሽኑ ጥቆማ በመስጠቱ፤ በመመስከሩ ወይም ማስረጃ በመስጠቱ ተፅዕኖ ለማድረግ ወይም ጉዳት ለማድረስ የሞከረ ወይም ያደረሰ ወይም ይህንን ሰው ለመቅጣት የሞከረ ወይም የቀጣ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማያንስ ወይም ከአስራ አምስት አመት በማይበልጥ ፅኑ እስራት እና ከስድስት ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከሃያ አምስት ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤
- 2) ማንኛውም የኮሚሽኑ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ በህግ የተሠጠውን ሥልጣንና ኃላፊነት ያለአግባብ የተገለገለበት እንደሆነ ከዚሁ የተነሣ ያገኘው ጥቅም መወረሱ እንደተጠበቀ ሆኖ ከአምስት አመት በማያንስ ወይም ከአስራ አምስት ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እስራትና ከሦስት ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከአስር ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤
- 3) ማንም ሠው ሆነ ብሎ ኮሚሽኑን ለማሳሳት ወይም ሌላውን ሰው ለመጉዳት በማሰብ ሐሰተኛ ሪፖርት ወይም መረጃ ለኮሚሽኑ ያቀረበ እንደሆነ ከአንድ ዓመት በማያንስ ወይም ከአምስት አመት በማይበልጥ ፅኑ እስራትና ከሦስት ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከአስር ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤

21. Penalty

Unless it is punishable with more severe penalty under other laws:

- 1) whosoever attempts to influence, harm or punish or who influences, harms or punishes any person who gives information, witnesses or provides information relating to corruption offences to the commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than three years or not exceeding fifteen years; or with fine not less than Birr six hundred or not exceeding Birr twenty five thousand;
- 2) any official or staff of the commission who abuses the powers and responsibilities legally entrusted to him shall, in addition to the forfeiture of any advantage gained therefrom, be punishable with rigorous imprisonment no less than five years or not exceeding fifteen years, and with fine not less than Birr three thousand or not exceeding Birr ten thousand ;
- 3) Whosoever, with the intent to mislead the commission or to injure others, submits a false report or evidence to the commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than one year or not exceeding five years; and with fine not less than Birr three thousand or not exceeding Birr ten thousand;

- 4) ማንም ሠው የኮሚሽኑ ሠራተኛ መስሎ በመቅረብ የማታለል ድርጊት የፈፀመ እንደሆነ ከሁለት ዓመት በማያንስ ወይም ከሰባት አመት በማይበልጥ ፅኑ እስራትና ከአምስት ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከአስራ አምስት ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤
- 5) ማንም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ /20/ ስር በተደነገገው መሠረት ኮሚሽኑን ለመተባበር እምቢተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ከስድስት ወር በማያንስ ወይም ከአራት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራትና ከአንድ ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከአምስት ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤
- 6) ማንም ሠው የኮሚሽኑን ሥራ ያደናቀፈ ወይም ለማደናቀፍ የሞከረ እንደሆነ ከሁለት ዓመት በማያንስ ወይም ከአሥር ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እስራትና ከአምስት ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከሃያ ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፡፡ ወንጀሉ የተፈፀመው ሃይልን በመጠቀም የሆነ እንደሆነ ቅጣቱ በዚሁ ንዑስ አንቀጽ የተደነገገው ከፍተኛ ቅጣት ይሆናል፤
- 7) የሙስና ወንጀል ምርመራ ሊጀመር ስለመሆኑ ወይም በምርመራ ላይ ስለመሆኑ ወይም ጉዳዩ በምርመራ ላይ መሆኑን እያወቀ ለተፈፀመው ድርጊት ምርመራውን ከያዘው ክፍል ፈቃድ ውጭ መግለፅ፣ መጻፍ፣ ማስራጨት ከስድስት ወር በማያንስ ወይም ከአራት ዓመት በማይበልጥ እስራትና ከአንድ ሺህ ብር በማያንስ ወይም ከአምስት ሺህ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፤

- 4) Whosoever commits a deceitful act by pretending to be the staff of the commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than two years or not exceeding seven years; and with fine not less than Birr five thousand or not exceeding Birr fifteen thousand;
- 5) Whosoever refuses to cooperate with the commission as provided for in Article /20/ of this proclamation shall be punishable with simple imprisonment not less than six months or not exceeding four years; and with fine not less than Birr one thousand or not exceeding Birr five thousand;
- 6) Whosoever obstructs or attempts to obstruct the activities of the commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than two years or not exceeding ten years; with fine not less than Birr five thousand and not exceeding Birr twenty thousand . where the offence is accompanied by violence, the maximum penalty prescribed in this sub-article shall be imposed;
- 7) Whosoever publicize, disseminate, distribute without the authorization of the investigator of corruption offence is to commence or underway, or about the act of corruption knowing that the case is under investigation , shall be punishable with imprisonment not less than six months or not exceeding four years; and with fine not less than one thousand Birr or not exceeding five thousand Birr;

8) ማናቸውም የመንግስት መስሪያ ቤት፣ የልማት ድርጅት ወይም ህዝባዊ ድርጅት፣ ባለስልጣን ወይም ሠራተኛ በሚሰራበት መስሪያ ቤት ወይም ድርጅት የሙስና ወንጀል ስለመፈፀሙ እያወቀ ይህንን ለመመርመር ስልጣን ለተሰጠው አካል ሣያሳውቅ የቀረ እንደሆነ እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ቀላል እስራት እና እስከ አስር ሺህ ብር በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል፤

9) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/፣ /3/፣ /4/፣ /5/ ወይም /6/ ስር የተመለከቱት ወንጀሎች የህግ ሰውነት ባለው አካል በተፈፀሙ ጊዜ መቀጮው አምስት እጥፍ ይሆናል።

22. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

ይህ አዋጅ ከመፅናቱ በፊት በሙስና ወንጀሎች አዋጅ ቁጥር 881/2007 ዓ.ም መሠረት ህዝባዊ ድርጅቶችን የተመለከቱና በምርመራ ላይ ያሉ ወንጀሎች እንደአስፈላጊነቱ ለኮሚሽኑ ሊተላለፉ ይችላሉ።

23. ስለተሻሩና ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ህጎች

1) የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ሥነ-ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 93/1996 ዓ.ም ተሽሮ በዚህ አዋጅ ተተክቷል።

2) ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም ህግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የተለመደ አሰራር በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑት ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

8) Any public office, developmental organization or public enterprise official or employee who, knowing the commission of a corruption offence in his respective office, fails to inform same to the body vested in power to investigate this offence, shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years and with fine not exceeding ten thousand Birr;

9) Where the offences specified in sub-articles /1/,/3/ /4/,/5/ or /6/ of this Article are committed by judicial person, the punishment with a fine shall be five fold.

22. Transitory Provisions

Offences, that concern public organizations and have been in the process of trial, may be passed to the commission, as deemed as necessary, pursuant to the corruption offences proclamation No. 881/2015 prior to the coming into force of this proclamation.

23. Repealed and Inapplicable Laws

1) The Amhara National Regional State Ethics and Anti-Corruption Commission Establishment Proclamation No. 93/2003 is hereby repealed and replaced with this proclamation;

2) Any law, regulation, directives or customary practices inconsistent with this proclamation shall not be applicable on matters provided in this proclamation.

24. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

- 1) የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ይህንን አዋጅ በተሟላ ሁኔታ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን ደንቦች ሊያወጣ ይችላል፤
- 2) ኮሚሽኑ ይህንን አዋጅና በዚህ አዋጅ መሠረት የሚወጡትን ደንቦች ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል።

25. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በክልሉ መንግስት ዝክረ ሕግ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ጥር 10 ቀን 2008 ዓ.ም

ገዱ አንዳርጋቸው

የአማራ ብሔራዊ ክልል ፕሬዚዳንት

24. Power to Issue Regulations and Directives

The Regional Government Council may issue regulations necessary for the full implementation of this proclamation;

- 2) The Commission may issue directives necessary for the implementation of this proclamation and regulations to be issued with this proclamation.

25 . Effective Date

This proclamation shall come into force as of the date of its official publication on the Zikre-Hig Gazette of the Regional State.

Done at Bahir Dar,

This 19th Day of January 2016

Gedu Andargachew

President of the Amhara National Region